

BESLUIT

Nummer: 101929-50

Betreft: Besluit tot eerste vaststelling van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB, de Aansluitvoorwaarden Gas – LNB, de Netkoppelingsvoorwaarden Gas – LNB, de Meetvoorwaarden Gas – RNB en de Meetvoorwaarden Gas – LNB (voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet)

Dit besluit bestaat uit de volgende onderdelen:

I. Reikwijdte van dit besluit.....	1
II. Voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders	2
III. Openbare voorbereiding	2
IV. Overgang van bevoegdheden van directeur DTe naar Raad van bestuur NMa.....	3
V. Wettelijk kader	3
VI. Gewijzigde voorstellen	4
VII. Notificatie	4
VIII. Ontvangen zienswijzen	5
IX. Beoordeling door de Raad; aanpassingen van de gewijzigde voorstellen.....	6
X. Beoordeling door de Raad; toelichting op enkele onderwerpen	10
XI. Besluit	13

Bijlagen: Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB
Aansluitvoorwaarden Gas – LNB
Netkoppelingsvoorwaarden Gas – LNB
Meetvoorwaarden Gas – RNB
Meetvoorwaarden Gas – LNB

I. Reikwijdte van dit besluit

1. Dit besluit heeft betrekking op de eerste vaststelling van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB, de Aansluitvoorwaarden Gas – LNB, de Netkoppelingsvoorwaarden Gas – LNB, de Meetvoorwaarden Gas – RNB en de Meetvoorwaarden Gas – LNB (voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet). De vaststelling van deze voorwaarden kan plaatsvinden nu de notificatie daarvan aan de Europese Commissie is afgerond (zie onder ‘Notificatie’ in dit besluit).

2. De voorwaarden voor de Begrippenlijst Gas, de Transportvoorwaarden Gas – LNB, de Wettelijke taken LNB van algemeen belang, de Allocatievoorwaarden Gas en de Samenwerkingsregeling netbeheerders Gas zijn al eerder bij besluit nummer 101929/49 van 29-6-2006 vastgesteld (Stc. 30-6-2006, nr. 125, p.19).

II. Voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders

3. Op 14 januari 2005 heeft de Federatie van Energiebedrijven in Nederland, sectie Netbeheerders, namens de gezamenlijke netbeheerders (hierna: gezamenlijke netbeheerders) bij de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie (hierna: de directeur DTe) voorstellen ingediend voor de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet. Op grond van artikelen 12b, eerste lid en 12e, eerste lid van de Gaswet doen de gezamenlijke netbeheerders voorstellen voor die voorwaarden.
4. De gezamenlijke netbeheerders hebben bij hun voorstellen van 14 januari 2005 aangegeven dat zij, bij gebreke aan een geldige ministeriële regeling als bedoeld in artikel 12 van de Gaswet op dat moment, niet in staat waren geweest alle voorstellen tijdig met de representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt te bespreken. Daartoe zijn zij op grond van artikel 12d van de Gaswet wel verplicht.
5. De gezamenlijke netbeheerders hebben hun overleg met de representatieve organisaties voortgezet. Op 25 april 2005 heeft de directeur DTe nieuwe voorstellen voor de voorwaarden ontvangen. De door de gezamenlijke netbeheerders ingediende voorstellen omvatten 176 pagina's aan voorwaarden.
6. De gezamenlijke netbeheerders gaven aan die voorstellen (binnen het Gebruikersplatform Elektriciteits- en Gasnetten) aan de representatieve organisaties te hebben voorgelegd en met hen te hebben besproken op 11 januari, 31 januari, 14 februari, 4 april, 6 april en 11 april 2005. De ingediende commentaren naar aanleiding van deze consultaties alsmede de gevolgtrekkingen die de gezamenlijke netbeheerders hieraan hebben verbonden, zijn als bijlagen bij de voorstellen gevoegd.

III. Openbare voorbereiding

7. De directeur DTe heeft op de voorbereiding van het besluit tot vaststelling van de voorwaarden de openbare voorbereidingsprocedure ex afdeling 3.4 (oud) van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard. De voorstellen voor de voorwaarden hebben van 29 april tot en met 31 mei 2005 voor een ieder ter inzage gelegen op het kantoor van DTe en zijn op de website van DTe gepubliceerd (www.dte.nl). Een ieder kon zijn of haar zienswijze op de voorstellen indienen tot en met 31 mei 2005. Tevens is op 14 juni 2005 een hoorzitting over de voorstellen gehouden.

8. Van de terinzagelegging van de voorstellen, de gelegenheid tot het indienen van zienswijzen en het houden van de hoorzitting is aankondiging gedaan in de Staatscourant (Stc. 29 april 2005, nr. 83, p. 28) en op de website van DTe (www.dte.nl).

IV. Overgang van bevoegdheden van directeur DTe naar Raad van bestuur NMa

9. De voorstellen voor de voorwaarden zijn op 25 april 2005 ontvangen door de directeur DTe.
10. Op 1 juli 2005 is de Wet tot omvorming van het bestuursorgaan van de Nederlandse Mededingingsautoriteit tot zelfstandig bestuursorgaan (Stb. 2005, 172) in werking getreden. Met deze wetwijziging is (onder meer) de Gaswet gewijzigd en zijn de bevoegdheden van de directeur DTe overgegaan naar het nieuwe, zelfstandige bestuursorgaan de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad). Dit besluit wordt dan ook genomen door de Raad.

V. Wettelijk kader

11. Op grond van artikel 12f, eerste lid van de Gaswet stelt de Raad de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet vast met inachtneming van:
 - a. het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders als bedoeld in artikel 12a, 12b of 12c van de Gaswet en de resultaten van het overleg van de gezamenlijke netbeheerders met representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt als bedoeld in artikel 12d, eerste lid van de Gaswet,
 - b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de gasvoorziening,
 - c. het belang van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de gasmarkt,
 - d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van netgebruikers,
 - e. het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders,
 - f. het belang van het op een objectieve, transparante en niet-discriminatoire wijze in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet en op een wijze die de kosten weerspiegelt, en
 - g. de in artikel 12 van de Gaswet bedoelde regels.
12. Op grond van artikel 12f, tweede lid van de Gaswet stelt de Raad de voorwaarden niet vast dan nadat hij zich ervan heeft vergewist dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet discriminerend zijn, alsmede notificatie, voor zover noodzakelijk, is afgerond. De notificatie van de voorstellen, voor zover noodzakelijk, wordt onder 'Notificatie' in dit besluit behandeld.

VI. Gewijzigde voorstellen

13. Op grond van artikel 12f, derde lid van de Gaswet draagt de Raad aan de gezamenlijke netbeheerders op de voorstellen voor de voorwaarden te wijzigen, indien de voorstellen naar het oordeel van de Raad in strijd zijn met de belangen en de eisen als genoemd in artikel 12f, eerste en tweede lid van de Gaswet.
14. De Raad heeft de voorstellen beoordeeld, mede aan de hand van de schriftelijke zienswijzen van marktpartijen- en organisaties en het besprokene tijdens de hoorzitting. Bij brief van 5 oktober 2005 (hierna: de wijzigingsbrief) heeft de Raad aan de gezamenlijke netbeheerders een verzoek tot wijziging van de voorstellen gedaan. De wijzigingsbrief, die betrekking heeft op 176 pagina's aan voorstellen, omvat 87 verzoeken om wijziging of nadere toelichting.
15. Bij brief van 3 november 2005 hebben de gezamenlijke netbeheerders hun gewijzigde voorstellen ingediend en nadere toelichting gegeven.
16. De Raad gaat bij de vaststelling van de voorwaarden uit van de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005. Daar waar de Raad in de vaststelling van de voorwaarden afwijkt van de gewijzigde voorstellen, wordt daarop ingegaan in 'Beoordeling door de Raad; aanpassing van de gewijzigde voorstellen'.

VII. Notificatie

17. Op grond van artikel 12f, tweede lid van de Gaswet dient de Raad – vóór vaststelling van de voorwaarden – zogenaamde 'technische voorschriften' ter notificatie aan te bieden aan de Europese Commissie. Deze verplichting is gebaseerd op de Europese richtlijnen 98/34/EG en 98/48/EG¹.
18. Onder 'technische voorschriften' vallen onder meer – kort gezegd – voorschriften die direct of indirect aan een product worden gesteld (bijvoorbeeld technische eisen aan een meetinrichting), maar ook eisen aan 'diensten van de informatiemaatschappij'. Bij dit laatste gaat het om diensten die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand (dus zonder dat partijen fysiek en gelijktijdig aanwezig zijn) en op individueel verzoek van een afnemer worden verricht (bijvoorbeeld een verplichting om meetgegevens op elektronische wijze te verzamelen).
19. De voorstellen die met dit besluit worden vastgesteld, bevatten voorwaarden die technische voorschriften als hiervoor bedoeld inhouden.

¹ Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 april 1998, betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (Pb L 204/37, 21.7.98) en Richtlijn 98/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 1998, tot wijziging van Richtlijn 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (Pb L 217/18, 5.8.98).

20. De Raad heeft de genoemde voorstellen ter notificatie aangeboden aan de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft de voorstellen ter beoordeling doorgezonden aan de andere EU-lidstaten. Daarmee zijn andere EU-lidstaten in de gelegenheid gesteld 'technische voorschriften' te beoordelen die na vaststelling mogelijk het vrije verkeer van goederen, diensten mensen en kapitaal binnen de EU ernstig beperken of onmogelijk maken.
21. Voor de Raad trad met de toezending van de te notificeren voorstellen een zogenaamde *stand still*-periode in: de te notificeren voorstellen mogen pas worden vastgesteld en bekendgemaakt nadat de notificatieprocedure is afgerond (al dan niet met opdracht van de Europese Commissie aan de Raad om de te notificeren voorwaarden aan te passen).
22. Van de zijde van de Europese Commissie is de volgende opmerking gemaakt: "Geen van de clausules inzake de wederzijdse erkenning lijkt afdoende te gelden voor Turkije". Van de zijde van de EU-lidstaten zijn geen opmerking gemaakt.
23. De opmerking van de Europese Commissie is verwerkt door het tweede gedeelte van de wederzijdse erkenningsclausule aan te vullen met "of in de handel is gebracht". De clausule is aangepast in de volgende artikelen:
 - Artikel 2.1.1.10 Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB;
 - Artikel 2.8 Aansluitvoorwaarden Gas – LNB;
 - Artikel 3.1.11 Meetvoorwaarden Gas – RNB;
 - Artikel 1.3.5 Meetvoorwaarden Gas – LNB.

VIII. Ontvangen zienswijzen

24. Door de volgende marktpartijen en –organisaties is bij de Raad een schriftelijke zienswijze op de voorstellen ingediend: APX Group, Cycle Systems Energy Services, D-Gas B.V., Eneco Energie, EnergieNed sectie Handel en Verkoop, EnergieNed sectie Productie, Gasunie Trade & Supply (thans GasTerra BV), LTO Nederland, Nuon, VEMW en VOEG.
25. Op 14 juni 2005 heeft bij DTe een hoorzitting over de voorstellen plaatsgevonden. Het verslag van de hoorzitting is aan de aanwezigen, samen met een kopie van de wijzigingsbrief, toegezonden en op de website van DTe (www.dte.nl) gepubliceerd.
26. De inbreng van marktpartijen en –organisaties is door de Raad zeer op prijs gesteld. De hoeveelheid en ook de kwaliteit van de zienswijzen viel daarbij op. In het algemeen werd goed gemotiveerd aangegeven waarom een voorstel op een bepaald onderdeel zou moeten worden gewijzigd, vaak met toevoeging van een alternatief voor het betreffende punt.
27. De Raad heeft dan ook, naast zijn eigen beoordeling, de nodige punten uit de zienswijzen overgenomen in de wijzigingsbrief van 5 oktober 2005. Op veel van die punten is door de

gezamenlijke netbeheerders een wijziging in de voorstellen doorgevoerd, zodat daarmee aan veel onderdelen van de zienswijzen tegemoet is gekomen.

28. Om teveel herhaling van onderdelen van de zienswijzen, de reactie daarop van de Raad en de consequenties voor de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005, te voorkomen, zal hieronder niet op alle onderdelen van de zienswijzen worden ingegaan. De marktpartijen en -organisaties die een zienswijze hebben ingediend, worden hierna aangeduid als respondenten.

IX. Beoordeling door de Raad; aanpassingen van de gewijzigde voorstellen

Algemeen

29. De Raad heeft in zijn wijzigingsbrief de gezamenlijke netbeheerders verzocht de voorstellen op onderdelen te wijzigen of nadere onderbouwing te geven. De gezamenlijke netbeheerders hebben in veel gevallen aan het verzoek voldaan. Op een aantal onderdelen hebben zij gemotiveerd aangegeven waarom zij de verzochte wijziging niet hebben doorgevoerd.
30. De Raad heeft per onderdeel beoordeeld of zij zich in de motivering van de gezamenlijke netbeheerders kan vinden. In een aantal gevallen kan de Raad zich daar niet in vinden. Op grond van artikel 12f, vierde lid van de Gaswet is de Raad dan bevoegd om tot aanpassing van de gewijzigde voorstellen over te gaan. Hieronder is per onderdeel gemotiveerd aangegeven waarom de Raad het gewijzigd voorstel van de gezamenlijke netbeheerders op dat onderdeel heeft aangepast.

Clausule van wederzijdse erkenning (Aansluit- en Transportvoorwaarden Gas – RNB, artikel 2.1.1.10; Aansluitvoorwaarden Gas – LNB, artikel 2.8; Meetvoorwaarden Gas – RNB, artikel 3.1.11; Meetvoorwaarden Gas – LNB, artikel 1.3.5)

31. In de voorwaarden voor de aansluiting en voor de meetinrichting zijn technische eisen opgenomen die zijn te beschouwen als 'technische voorschriften' in de zin van de notificatierichtlijnen (zie 'Notificatie' hierboven). Door het vaststellen van 'technische voorschriften' kan het vrije verkeer van goederen, mensen, kapitaal en diensten tussen EU-lidstaten onredelijk worden beperkt. De Europese Commissie staat lidstaten het vaststellen van 'technische voorschriften' wel toe, onder de voorwaarde dat aan de 'technische voorschriften' een zogenaamde clausule van wederzijdse erkenning wordt toegevoegd.
32. Met een clausule van wederzijdse erkenning wordt het – kort gezegd – mogelijk gemaakt dat meetinrichtingen en aansluitingen uit andere EU-lid- of verdragstaten die strikt genomen niet aan het technische voorschrift voldoen, maar wel een beschermingsniveau bieden dat tenminste gelijkwaardig is, mogen worden toegepast.
33. In artikel 2.1.1.10 van Aansluit- en Transportvoorwaarden Gas – RNB en in artikel 2.8 van de Aansluitvoorwaarden Gas – LNB is een dergelijke clausule al opgenomen, maar is de tekst aan

de actualiteit aangepast. Een dergelijke clause is toegevoegd aan het nieuwe artikel 3.1.11 van de Meetvoorwaarden Gas – RNB en aan het nieuwe artikel 1.3.5 van de Meetvoorwaarden Gas – LNB.

Onafhankelijke keuringsinstantie (Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB, artikel 2.5.2.7)

34. In het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders van 25 april 2005 wordt de invoeder opgedragen om bij ingebruikname en daarna verder jaarlijks de instellingen en de veiligheden van de invoedingsinstallatie te laten keuren door een onafhankelijke keuringsinstantie. In de wijzigingsbrief heeft de Raad aangegeven dat niet duidelijk is waarom deze keuringen noodzakelijk zijn. De Raad heeft de gezamenlijke netbeheerders verzocht om dit in de voorwaarden te specificeren, dan wel deze inspectieverplichting uit de voorwaarden te verwijderen. De gezamenlijke netbeheerders hebben geen gehoor gegeven aan het verzoek van de Raad.
35. De Raad is van mening dat de gezamenlijke netbeheerders niet aannemelijk hebben gemaakt aan welke voorwaarden invoeders moeten voldoen en waarom een onafhankelijke keuringsinstantie jaarlijks de instellingen en de veiligheden moet controleren. De Raad is van mening dat een invoeder er voor moet zorgen dat zijn installatie geen gevaar oplevert voor het functioneren van het achterliggende net. De invoeder dient het goed functioneren aannemelijk te maken door middel van periodieke controlemetingen. Over de frequentie van deze metingen zullen de netbeheerder en de invoeder afspraken maken maar ze dienen ten minste jaarlijks plaats te vinden. De resultaten van de metingen worden door de invoeder in een keuringsrapport vastgelegd. De Raad heeft de tekst van artikel 2.5.2.7 in die zin gewijzigd.

Weigering om een aansluiting te realiseren (Aansluitvoorwaarden Gas – LNB, artikel 2.1.)

36. In het voorstel voor de Aansluitvoorwaarden Gas – LNB was in artikel 2.1. opgenomen dat de netbeheerder een weigering om een aansluiting te realiseren, nader zal toelichten. De Raad heeft in zijn wijzigingsbrief verzocht daaraan toe te voegen dat de weigering binnen een redelijke termijn en schriftelijk zal worden vastgelegd. De gezamenlijke netbeheerders hebben de schriftelijke vastlegging wel, maar de redelijke termijn niet aan hun gewijzigd voorstel toegevoegd.
37. De Raad is van oordeel dat het voor een (toekomstig) aangeslotene van belang is zo spoedig mogelijk te weten of een aansluiting kan worden gerealiseerd, en zo niet, om welke reden dat niet mogelijk is. Vervolgens dient de aangeslotene te kunnen bepalen of, en zo ja op welke wijze, op andere wijze aan zijn wensen kan worden voldaan. Om die reden en vanuit het oogpunt van een goede kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerder, heeft de Raad aan artikel 2.1. toegevoegd dat de schriftelijke weigering binnen een redelijke termijn zal worden gegeven.

Invoeders (Aansluitvoorwaarden Gas – LNB)

38. In het voorstel voor de Aansluit- en Transportvoorwaarden Gas – RNB zijn bepalingen over de invoeder opgenomen. In de wijzigingsbrief heeft de Raad verzocht om ook voor het landelijk gastransportnet voorwaarden voor de invoeder op te nemen. De gezamenlijke netbeheerders hebben in hun gewijzigde voorstel aangegeven dat naar hun mening de definitie van afnemer in de Gaswet (zeker in vergelijking met de Elektriciteitswet 1998) niet zo ruim kan worden opgevat, dat ook een invoeder onder de definitie van afnemer valt. Zij hebben geen voorwaarden voor de invoeder opgenomen. Om praktische redenen, maar onverplicht hebben zij dergelijke bepalingen wel in de regionale voorwaarden opgenomen.
39. De Raad kan de gezamenlijke netbeheerders daar niet in volgen. Volgens de Gaswet is een afnemer “een persoon met een aansluiting op een gastransportnet” (artikel 1, eerste lid, sub o). Een invoeder, die gas in het gastransportnet brengt, kan dat niet anders doen dan via een fysieke verbinding met dat gastransportnet. Die fysieke verbinding is een aansluiting. Daarmee is een invoeder dan ook aan te merken als een afnemer in de zin van de Gaswet. Omdat de voorwaarden – onder meer – betrekking hebben op de wijze waarop netbeheerders en afnemers zich jegens elkaar gedragen over de aansluiting en het gastransport, valt een invoeder dan ook onder de reikwijdte van de voorwaarden (artikel 12b, eerste lid, sub a van de Gaswet). Dat geldt voor invoeders op regionale netten én op het landelijk gastransportnet.
40. Een invoeder is ook aan te merken als een netgebruiker. Volgens de Gaswet is een netgebruiker “degene voor wie met behulp van een gastransportnet het transport van gas wordt verricht” (artikel 1, eerste lid, sub l). Vanuit het perspectief van de invoeder dient op het gastransportnet waarop zijn aansluiting zich bevindt, gastransport plaats te vinden, anders is het voor hem fysiek onmogelijk het gas in het gastransportnet te brengen.
41. Uit de Europese richtlijnen of uit de parlementaire geschiedenis van de Nederlandse Gaswet is ook niet anders af te leiden. Zo leidt de enkele constatering dat de Elektriciteitswet 1998 wel een definitie van producent kent en de Gaswet niet, niet tot de conclusie dat een invoeder in de Gaswet dus niet onder de definitie van afnemer zou vallen. Een dergelijke redenering zou ook tot onwenselijke situaties leiden. Vanuit het oogpunt van systeemintegriteit van het landelijk gastransportnet en gaskwaliteit is noodzakelijk dat een invoeder aan bepaalde voorwaarden voldoet; anderzijds dient voor een (potentiële) invoeder duidelijk te zijn dat, als hij aan de gestelde voorwaarden voldoet, hij ook toegelaten moet worden als invoeder.
42. Naar het oordeel van de Raad dienen dan ook de Aansluitvoorwaarden Gas – LNB voorwaarden voor invoeders te bevatten, zowel voor de invoeding van het Groningenveld, als alle andere (ook kleine veld) invoeders. De Raad zou deze graag zelf toevoegen aan de voorwaarden, maar is daar op dit moment niet toe in staat. De voorwaarden zijn naar verwachting dermate specifiek (juist met het oog op de systeemintegriteit en de gaskwaliteit) dat, zonder nader onderzoek, alleen de gezamenlijke netbeheerders op dit moment in staat zijn die voorwaarden op te stellen. De Raad verzoekt de gezamenlijke netbeheerders dan ook om binnen een termijn van zes maanden na dit besluit een wijzigingsvoorstel voor dergelijke voorwaarden bij de Raad in te dienen.

Overgang naar meetverantwoordelijkheid (Meetvoorwaarden Gas – RNB, artikel 2.6.2)

43. Op verzoek van de Raad hebben de gezamenlijke netbeheerders overgangsbepalingen opgenomen om de overdracht van meetverantwoordelijkheid en erkenning van meetverantwoordelijken bij inwerkingtreding van de meetvoorwaarden mogelijk te maken.
44. De Raad is het inhoudelijk eens met het gewijzigde voorstel, maar heeft in artikel 2.6.2 enkele redactionele aanpassingen gemaakt om de inwerkingtreding te faciliteren.

Integratie van de voorwaarden (Meetvoorwaarden Gas – RNB, artikel B1.3.1.1.5; Meetvoorwaarden Gas – LNB, artikel 2.4.6)

45. De Raad heeft, mede naar aanleiding van de zienswijzen, in zijn wijzigingsbrief de gezamenlijke netbeheerders verzocht de voorstellen verdergaand te integreren, terzake van zowel inhoud als vorm. De gezamenlijke netbeheerders hebben daaraan gedeeltelijk gehoor gegeven.
46. De gezamenlijke netbeheerders hebben de benaming van de documenten aangepast, zodat daardoor duidelijker is geworden welke voorwaarden op welke relatie betrekking hebben. Daarnaast is ook in de voorwaarden voor aansluiting op het landelijk gastransportnet, naast de 'systeemverbinding', nu ook het wettelijke begrip 'aansluiting' opgenomen. De Raad is van oordeel dat de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005 daarmee een verbetering vormen ten opzichte van de voorstellen van 21 april 2005.
47. Het feit dat de meetvoorwaarden voor het landelijk net en voor de regionale netten (nog) niet verder zijn geïntegreerd, leidt op één punt tot een hiaat. Zo ontbreekt in de Meetvoorwaarden Gas – RNB een verwijzing naar de instellingen van de gaskwaliteit en EVHI's (elektronisch volumeherleidingsinstrument) op de website van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet (zoals opgenomen in artikel 2.4.6 van de Meetvoorwaarden Gas – LNB). Ook bij aangeslotenen op het regionale net die een aansluiting hebben waarop een EVHI (met ptz correctie) is aangesloten, is van belang dat de instellingsparameters van het EVHI gecontroleerd kunnen worden. Om die reden heeft de Raad een gelijkkluidende bepaling toegevoegd aan de Meetvoorwaarden Gas – RNB, in een nieuw artikel B1.3.1.1.5.
48. Naar het oordeel van de Raad is – met bovengenoemde aanpassingen – het raadplegen en toepassen van de voorwaarden duidelijker geworden. De Raad verzoekt de gezamenlijke netbeheerders niettemin te onderzoeken op welke wijze verdere integratie van de aansluitvoorwaarden en van de meetvoorwaarden mogelijk is.

Handhaafbaarheidstoets

49. Naast een zorgvuldige formulering van de inhoud van de voorwaarden, is het ook noodzakelijk dat de bepalingen in de praktijk handhaafbaar zijn. De Raad heeft getoetst of de gewijzigde voorstellen zodanig geformuleerd zijn, dat handhaving op basis daarvan mogelijk is. Het is

daarbij niet de vraag welke bepalingen in de praktijk wel of niet gehandhaafd zullen worden; dat zal immers afhangen van toekomstige gebeurtenissen en gedragingen van de partijen die door de voorwaarden worden geraakt.

50. Naar aanleiding van de handhaafbaarheidstoets is de formulering van enkele bepalingen aangepast. Daarnaast zijn ook enkele redactionele typo's aangepast. De wijzigingen zijn redactioneel, niet inhoudelijk. Het gaat daarbij om artikelen 2.1.1.1, 2.1.1.7 en 2.5.2.9 van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB, artikelen 1.2.1, 2.3 en 2.9 van de Aansluitvoorwaarden Gas – LNB, artikel 6.3.1 van de Netkoppelingsvoorwaarden Gas – LNB en artikel 2.4.3 en paragraaf 6.1.2 van de Meetvoorwaarden Gas – RNB.

X. Beoordeling door de Raad; toelichting op enkele onderwerpen

Algemeen

51. Voor zover de gewijzigde voorstellen de Raad geen aanleiding hebben gegeven om zelf wijzigingen daarin aan te brengen, kan de Raad zich daarin vinden.
52. Op een aantal onderdelen die naar het oordeel van de Raad van groot belang zijn voor de verdere ontwikkeling van de gasvoorziening en het handelsverkeer op de gasmarkt, volgt hieronder een korte toelichting. Hiermee is uitdrukkelijk niet bedoeld aan te geven dat andere onderdelen van minder belang zouden zijn.
53. Op een aantal onderdelen is ook aangegeven dat de gewijzigde voorstellen voor nu voldoende zijn, maar dat verdere ontwikkeling van de gasvoorziening en de gasmarkt wel verlangt dat in de toekomst die onderdelen verder onderzocht en, daar waar nodig, ook gewijzigd worden. De Raad geeft daarbij aan wat de ontwikkeling op hoofdlijnen zou moeten zijn.

Stuurinformatie en dagallocatie (Meetvoorwaarden Gas – RNB, Meetvoorwaarden Gas – LNB en Allocatievoorwaarden Gas)

Inleiding

54. Met dit besluit worden – onder meer – de Meetvoorwaarden Gas – RNB en de Meetvoorwaarden Gas – LNB vastgesteld. De Allocatievoorwaarden Gas zijn al bij besluit 101929-49 van 29-6-2006 vastgesteld. Vanwege de inhoudelijke samenhang tussen dagallocatie en stuurinformatie gaat de Raad ook kort in op dagallocatie.
55. In de wijzigingsbrief van de Raad aan de gezamenlijke netbeheerders is aangegeven dat het voor een *shipper* alleen mogelijk is om zijn taak doelmatig te kunnen uitvoeren, als hij over zo actueel mogelijke informatie kan beschikken over het verbruik van zijn afnemers. Immers, wanneer een *shipper* niet kan beschikken over de afnamegegevens van zijn afnemers, dan zal hij niet in staat zijn om *entry* en *exit* met elkaar in balans te houden en zal hij geconfronteerd worden met hoge onbalanskosten.

56. In de wijzigingsbrief heeft de Raad aangegeven dat de informatievoorziening aan de netgebruikers verbeterd moest worden. Deze verbeteringen betreffen enkele reeds in de 'Richtlijnen gastransport 2005' gegeven aanwijzingen, namelijk verbetering van allocatie-informatie, stuurinformatie en de mogelijkheid voor netgebruikers om bij te dragen aan het behoud van de systeemintegriteit op het landelijk gastransportnet.

Dagallocatie

57. Met betrekking tot de dagallocatie heeft de Raad aangegeven dat het onaanvaardbaar is dat meetbedrijven, die niet in staat zijn om dagelijks de allocatiegegevens te verwerken, een ontheffing kunnen krijgen voor het uitvoeren van dagallocatie, waardoor de allocatiegegevens 6 weken in plaats van 5 dagen later opgeleverd worden. Daarbij heeft de Raad laten meewegen dat de afnemers in de voorwaarden de verplichting opgelegd krijgen om in meters die dagelijks op afstand uitleesbaar zijn, te investeren en zo dagallocatie mogelijk te maken.
58. De Raad heeft in de wijzigingsbrief aangegeven dat er op zo kort mogelijke termijn voor gezorgd moet worden dat meetgegevens dagelijks uitgelezen en verwerkt worden. De gezamenlijke netbeheerders hebben, in hun begeleidende brief bij de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005, aangegeven dat de ontheffingsmogelijkheid uit de voorwaarden verwijderd is en dat de voorbereidingen voor het effectueren van dagallocatie gestart zijn. Per 1 januari 2007 dient allocatie op dagbasis gerealiseerd te zijn.

Stuurinformatie

59. In de wijzigingsbrief heeft de Raad voorts aangegeven dat de meetverantwoordelijke meetgegevens op dagbasis ongecorrigeerd *on-line* aan de *shipper* ter beschikking moet stellen. Met deze gegevens is het volgens de Raad voor *shippers* mogelijk om hun positie beter te managen. De gezamenlijke netbeheerders hebben echter aangegeven dat deze gegevens dermate onnauwkeurig zijn, dat de *shipper* hiermee geen extra informatie krijgt. Volgens de gezamenlijke netbeheerders is alleen uurlijks uitgelezen informatie van waarde voor netgebruikers om hun balanspositie te managen. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet geeft aan dat hij deze informatie van aangeslotenen op het landelijk gastransportnet ter beschikking stelt aan de betreffende *shipper*.
60. Het is op dit moment nog niet mogelijk om deze informatie van aangeslotenen op het regionale net aan de *shippers* ter beschikking te stellen, omdat de uurlijks registrerende meters op het regionale net niet (allemaal) uurlijks *on-line* afleesbaar zijn. Wanneer de gasmeters van de grootverbruikers op het regionale net uitgerust worden met uurlijkse *on-line* uitlezing, dan is het mogelijk om ook van deze afnemers de uurlijkse realisatie aan de *shipper* ter beschikking te stellen als stuurinformatie. Daarnaast heeft de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aangegeven dat, wanneer de stuurinformatie de vereiste nauwkeurigheid heeft, de uurlijkse balanssituatie per *shipper* met deze gegevens bepaald en verrekend kan worden. Op dit ogenblik is echter nog niet duidelijk tot welke afnamecategorie van de grootverbruikers op het regionale net de uurlijkse uitlezing noodzakelijk is, om tot betrouwbare stuurinformatie te komen. De

gezamenlijke netbeheerders hebben aangegeven dat zij gaan onderzoeken tot welke afnamecategorie uurlijkse *on-line* uitlezing noodzakelijk is en hoe dit op een efficiënte wijze gerealiseerd kan worden. In de tussentijd zal de netbeheerder van het landelijke gastransportnet de geaggregeerde realisatie per *exit*punt naar de regionale netten ter beschikking stellen aan de *shippers*. Deze gegevens hebben namelijk een grotere nauwkeurigheid dan de eerder genoemde ongecorrigeerde meetgegevens op dagbasis. De Raad kan zich vinden in deze aanpak van de gezamenlijke netbeheerders en heeft hen verzocht om binnen 2 maanden na het besluit met nummer 101929/49 van 29-6-2006 met een plan van aanpak te komen, zodat deze dienst op korte termijn en in ieder geval voor 1 januari 2008 kan worden gerealiseerd.

Linepack monitor

61. Tenslotte heeft de Raad in de wijzigingsbrief aangegeven dat de gezamenlijke netbeheerders een mogelijkheid moeten scheppen om netgebruikers zelfstandig in staat te stellen, om de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te helpen bij het bewaken van de systeemintegriteit. De Raad heeft hier als voorbeeld aangehaald de zogenaamde '*linepack monitor*' die door de TSO in het Verenigd Koninkrijk gebruikt wordt om de toestand van het *linepack* aan te geven. Bij een te lage waarde van de '*linepack monitor*' worden netgebruikers gestimuleerd om actie te ondernemen om het *linepack* weer op peil te brengen. De gezamenlijke netbeheerders hebben aangegeven dat een dergelijke monitor in het landelijk gastransportnet niet mogelijk is omdat het landelijk gastransportnet zich niet gedraagt als een "koperen plaat" (zoals bij elektriciteit, waarbij er op een willekeurige plaats actie ondernomen kan worden om de systeembalans te herstellen). De gezamenlijke netbeheerders stellen dat er bij onbalans bij gas, vanwege dit verschil met elektriciteit ter plaatse in het gastransportnet gerichte actie te dient worden ondernomen. De Raad verzoekt de gezamenlijke netbeheerders om binnen 6 maanden na dit besluit met voorstellen te komen voor een werkbare methode om netgebruikers in staat te stellen mee te werken aan het bewaren van de systeembalans.

Periode tussen switchmelding en switchdatum (Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB, artikel B1.5.3)

62. In het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders van 25 april 2005 werd in artikel 1.5.3 aangegeven dat de periode tussen switchmelding en switchdatum onder bepaalde omstandigheden door de netbeheerder aangepast kan worden. De Raad heeft in de wijzigingsbrief echter aangegeven dat naar zijn oordeel de periode tussen switchdatum en switchmelding eenduidig in de voorwaarden dient te worden vastgelegd.
63. De gezamenlijke netbeheerders hebben mede naar aanleiding van de opdracht een codewijzigingsvoorstel ingediend waarin de termijn waarbinnen de leverancier een switch- of verhuisbericht kan indienen bij de netbeheerder, 'hard' is vastgelegd. In dit wijzigingsvoorstel van de gezamenlijke netbeheerders is artikel B1.5.3 vervallen. Het codewijzigingsvoorstel is een apart wijzigingsvoorstel en leidt dan ook tot een apart besluit van de Raad (besluit 102127/8). De Raad beoogt de codewijziging voor de switch- en verhuisprocedure tegelijk in werking te laten

treden met de overige voorwaarden van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB (die met dit besluit (101929/50) worden vastgesteld).

Meetverantwoordelijkheid op het landelijk gastransportnet (Meetvoorwaarden Gas – LNB)

64. In de wijzigingsbrief heeft de Raad aangegeven dat, overeenkomstig de voorwaarden van de regionale netbeheerders, de meetvoorwaarden voor het landelijk gastransportnet de mogelijkheid moeten bieden voor de introductie van het systeem van erkende meetverantwoordelijkheid. Daarmee hebben aangeslotenen op het landelijk gastransportnet de mogelijkheid hun meetverantwoordelijkheid over te dragen aan een daartoe erkende meetverantwoordelijke. De gezamenlijke netbeheerders hebben bij hun gewijzigde voorstellen van 3 november 2005 aangegeven dat de meetvoorwaarden voor het landelijk gastransportnet uitsluitend betrekking hebben op de meetinrichtingen in de systeemverbinding, welke een onderdeel vormt van het landelijk gastransportnet. Het gebruik van deze meters is voorbehouden aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, die deze meetinrichtingen tevens gebruikt voor de bewaking van de systeemintegriteit en om de omvang van het voor de *shipper* uitgevoerde transport vast te stellen.
65. De gezamenlijke netbeheerders geven verder aan dat de aansluiting van de installatie van de afnemer op het landelijk gastransportnet op 1 meter achter de systeemverbinding ligt. Het staat een afnemer vrij op die locatie een meter te plaatsen en die meter te laten gebruiken voor de facturering door zijn leverancier. Het is op dit moment echter niet mogelijk deze gegevens te gebruiken voor de allocatie- en reconciliatieprocedure, omdat hiervoor de mogelijkheden in de IT-systemen van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ontbreken. Opdat de afnemer tot een goede afweging kan komen tussen kosten en baten van een eigen meter die voor allocatie en reconciliatie gebruikt kan worden, hebben de gezamenlijke netbeheerders in de begeleidende brief bij de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005 aangegeven inmiddels een studie te verrichten naar de consequenties van de introductie van meetverantwoordelijkheid op het landelijk gastransportnet. De gezamenlijke netbeheerders hebben daarbij aangegeven te verwachten dat zij de resultaten van die studie uiterlijk 6 maanden na datum van dit besluit aan de representatieve organisaties en de NMa/ DTe kunnen voorleggen.

XI. Besluit

66. De Raad is van oordeel dat de onderhavige voorstellen voor de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet, na het aanbrengen van bovengenoemde wijzigingen door de Raad, in overeenstemming zijn met de belangen en de eisen als bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid van de Gaswet.
67. Gelet op het vorenstaande, stelt de Raad de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB, de Aansluitvoorwaarden Gas – LNB, de Netkoppelingsvoorwaarden Gas – LNB, de

Meetvoorwaarden Gas – RNB en de Meetvoorwaarden Gas – LNB vast zoals opgenomen in de bijlagen bij dit besluit.

68. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking daarvan in de Staatscourant.

69. Dit besluit wordt bekendgemaakt in de Staatscourant en het wordt geplaatst op de internetpagina van DTe (www.dte.nl).

Den Haag

Datum:

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,

P. Kalbfleisch

R.J.P. Jansen

G.J.L. Zijl

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, Juridische Dienst, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.